

Asia: VN/13979/2023

## **Hallituksen esitys laeiksi sähkömarkkinalain ja maakaasumarkkinalain 12 ja 96 §:n muuttamisesta (Suurjänniteverkkohanke)**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj on julkaissut 14.6.2024 ehdotuksensa uudistuksista kantaverkkomaksujen rakenteeseen. Ehdotukseen sisältyy liittymismaksu-uudistus, jonka uusi malli toimisi siten, että liittynnän tehomaksu kohdistuisi tuotantohankkeelle, joka liitetään verkkoon tuotantopainotteisilla alueilla tai vastaavasti liittynnän tehomaksua maksaisi kulutushanke, joka liitetään verkkoon kulutuspainotteisella alueella. Tasapainoisella alueella ei perittäisi liittynnän tehomaksua tuotanto- eikä kulutushankkeilta.

Fingridin tavoite liittymismaksu-uudistuksesta on sinänsä ymmärrettävä, samoin kuin se, että aluejako pohjautuu sähkötekniisiin laskelmiin, mutta toteutuessaan se asettaisi rakennemuutosten kanssa painivan Kotkan-Haminan seudun ja koko Kymenlaakson eriarvoiseen asemaan muun itäisen Suomen kanssa. Kymenlaakso on vuonna 2023 määritelty äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) alueeksi, jossa uusien teollisten työpaikkojen luominen on erityisen tärkeää alueen elinvoiman vahvistamiseksi.

Hallitusohjelman mukaan sähköön siirtoverkon toimivuutta ja riittävyyttä energiamurroksen perustana ja Suomen keskeisenä kilpailuetuna vahvistetaan ja kansallisesti tärkeiden teollisuuden keskittymien sähkönsiirtotarve ja kohtuulliset sähkönsiirtokustannukset varmistetaan investointien mahdollistamiseksi.

Kotkassa ja laajemmin Kymenlaaksossa on kehitteillä lukuisia puhdasta siirtymää edistäviä hankkeita. Uuden teollisuuden houkuttelu alueelle on olennainen osa alueellista kehitystyötä ja kaupungin positiivista kehitystä. Varsinkin Suomen akkustrategian tavoitteiden saavuttamisessa seudulle suunnitelluilla hankkeilla on keskeinen rooli.

Fingridin 12.12.2024 julkaistun vaikutusarvion mukaan ehdotus kyllä edistäisi Suomen säilyttämistä yhtenä sähkökaupan tarjousalueena ja pienentäisi riskiä tarjousaluejakoon, mutta johtopäätöksenä on myös selkeästi todettu, että ehdotetun mallin voi nähdä eriarvoistavan alueellisesti ja lyhyellä aikavälillä heikentävän puhtaan siirtymän investointien toteutusta erityisesti nyt vallitsevassa heikossa taloustilanteessa. Tämä alueellinen eriarvoistuminen ja kilpailukyvyn heikentyminen osuu esitetyssä mallissa suoraan Kotkaan ja vaarantaa suunnitteilla olevien merkittävien investointien toteutumisen kaupungissa ja seudulla.

On hyvin erikoinen tilanne, että samalla kun valtio yhtäältä ohjaa esim. ÄRM-suunnitelman tai Itäisen Suomen ohjelman kautta resursseja Kymenlaakson kehittämiseen, niin valtion omistama yhtiö omilla toimenpiteillään hankaloittaisi merkittävästi maakunnan tilannetta nostamalla perusinfraan liittyviä kustannuksia. Tämä uudistussuunnitelma kertoo, ettei valtion omistajaohjaus toimi, jos valtion omistama yhtiö ei tunnista, tiedä tai välitä valtion muista toimenpiteistä alueilla. Ehdotettuja maksuvyöhykkeitä on ajateltu teknisenä sähköverkon kapasiteetin tarvetta tasaavana keinona,

mutta niillä on suoraan kielteinen elinkeinopoliittinen vaikutus, joka ohjaa investointeja pois sieltä, missä niitä tarvitaan.

Kotkan kaupunki ehdottaa, että liittymismaksu-uudistusta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti ja rakennemuutoksen takia Kymenlaakso katsotaan kuuluvaksi ns. tasapainoiseen alueeseen ja näin edesautetaan suunnitteilla olevien investointien toteutumista ja alueen elinvoiman elpymistä.

Vanhala Toni  
Kotkan kaupunki - Kaupunkikehitys ja viestintä